

ІННОВАЦІЇ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЕКОНОМІКИ

***ОНЕГІНА В.М., ДОКТОР ЕКОНОМІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Інновації, забезпечуючи економічне зростання та розвиток, відіграють важливу роль у формуванні конкурентоспроможності національних економік, суб'єктів господарювання та їх продукції.

Широке коло питань стосовно інноваційного розвитку економіки України, українських підприємств розглядався в працях багатьох науковців, зокрема, Л. Ганущак-Єфіментко, Н. Краснокутської, Л. Федулової, та інших [1,3,6]. Окрема увага була приділена науковцями Ю. Данько, О. Красноруцьким, Н. Патикою та іншими конкурентоспроможності національної економіки, її аграрного сектору, підприємств [2,4, 5]. Та між інших чинників конкурентоспроможності окрема увага не приділялася інноваціям або інноваційність заміщувалася на високотехнологічність [7], що звужує розуміння цього чинника конкурентоспроможності.

У нашому дослідженні була приділена увага взаємозв'язку між рівнем інноваційного розвитку країн та їх конкурентоспроможністю. Інформаційною базою дослідження служили звіти міжнародних економічних організацій та форумів [8,9].

Згідно проведеному рейтингу на основі оцінок глобального інноваційного індексу (GII) першу десятку країн у 2020 році сформували Швейцарія, Швеція, США, Великобританія, Нідерланди, Данія, Фінляндія, Сінгапур, Німеччина, Республіка Корея. Україна у цьому рейтингу на 45 місці, при цьому за індикаторами «входу» - на 71, а «виходу» - на 37 місці [8].

Майже такий же склад (за виключенням двох країн) першої десятки країн за індексом глобальної конкурентоспроможності (GCI) (2019 р.): Сінгапур, США, Гонконг, Нідерланди, Швейцарія, Японія, Німеччина, Швеція, Великобританія, Данія [9].

Аналіз груп індикаторів, за якими розраховувалися загальні індекси глобальної інноваційності та конкурентоспроможності країн, засвідчує окремі схожі групи показників (стану інститутів, інфраструктури, ринкових умов, умов ведення бізнесу, людського капіталу) та більш того одна з груп індикаторів

конкурентоспроможності охоплює показники інноваційної потужності економіки.

Маємо відзначити увагу в методологічних засадах оцінки інноваційності та конкурентоспроможності факторній продуктивності. Зокрема, індекс ГПІ призначений виміряти рушійні сили «сукупної факторної продуктивності» (TFP), тієї частини економічного зростання, яка не пояснюється кількісним зростанням факторів виробництва та може розглядатися як «розумне» використання цих факторів, що визначає довгострокове економічне зростання [8].

Конкурентоспроможність у методологічному підході до визначення індексу GCI розглядалася як властивості та якості економіки, що дозволяють більш ефективно використовувати фактори виробництва. Цей підхід закріплений у теорії зростання, що вимірює зростання як суму приросту факторів виробництва, тобто праці та капіталу, та загальної факторної продуктивності, яка враховує фактори, які не можна пояснити лише обсягами праці та капіталу. Приріст продуктивності був визнаний найважливішим фактором, що визначає довгострокове економічне зростання. Емпіричне дослідження, проведене в 2018 році, показало, що GCI 4.0 пояснює понад 81% різниці між рівнями рівня доходів та 70% змін у довгостроковому зростанні між країнами [9]. В умовах, коли Четверта промислова революція набирає темпів вплив на конкурентоспроможність таких факторів, як людський капітал, спритність, стійкість та інновації, посилюється.

Отже, ці рейтинги ще раз підкреслюють, що інновації є важливим чинником конкурентоспроможності економік. У сучасних умовах пандемії значно зменшується фінансування НДДКР, що не може не позначитися на обсягах розробок, впровадження та реалізації інновацій. Ці процеси зумовлюватимуть зменшення потенціалу економічного зростання та конкурентоспроможності національних економік, заходи протидії чому мають бути передбачені в національних стратегіях та стратегіях розвитку підприємств.

Література.

1. Ганущак-Єфіменко Л.М. Інноваційний розвиток підприємництва в Україні: стратегічні орієнтири. Київ: Національна академія управління. 2014. 343 с.
2. Данько Ю. Формування систем забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Суми: Університетська книга, 2016.

3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент. Київ: КНЕУ, 2003. 504 с.
4. Красноручький О.А. Методичні протиріччя в оцінці конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2011. №12. С. 103-108.
5. Патики Н. І. Конкурентоспроможність сільського господарства України: глобальний та національний вимір : монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. 368 с.
6. Федулова Л.І. Інноваційна економіка. К.: Либідь, 2006.480 с.
7. Циганкова Т., Іпенко А. Маркетингові технології формування конкурентоспроможності експорту компанії. Міжнародна економічна політика. 2017. №1 (26). С. 7-27.
8. The Global Innovation Index 2020. Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization (WIPO). URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf
9. The Global Competitiveness Report 2019. Ed. K. Schwab. World Economic Forum. Geneva. 666 p. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ

***МАКОВОЗ О.С., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»***

Сьогодні конкуренція виконує роль такого механізму, який дає змогу раціонально розподіляти ресурси між окремими галузями та підприємствами і швидко зорієнтувати виробників на задоволення потреб споживачів, які їх оцінюють за власними критеріями. Одним з головних викликів для сучасних підприємств, що функціонують в умовах динамічного та мінливого бізнес-середовища, є постійно зростаюча невизначеність зовнішнього середовища і посилення інтенсивності конкурентної боротьби. В таких умовах традиційні підходи до управління не здатні забезпечити гнучкість, яка вкрай необхідна для успішного функціонування підприємств. У даний час застосування таких підходів в управлінні операційній діяльності в організації має високу актуальність, так як світовий досвід впровадження гнучких підходів (Agile) в господарській діяльності